บริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด

บริษัทที่ใช้วัฒนธรรม “ความสุข” ในการบริหารงาน

ทุกเช้า ก่อนเข้าสู่อาคารโรงงาน พนักงานจะได้การทักทายจากหัวหน้างานที่ตั้งแถวรอต้อนรับ ก่อนที่จะคึกคักกับออกกายบริหารร่วมกัน และหลังจากทำงานมาเกือบตลอดทั้งวัน ในช่วง 15.00 น. พนักงานจะได้พ่อนคลายกับกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ที่ทางบริษัทจัดสลับสับเปลี่ยนกันไป เช่น กิจกรรมทำสมาธิ กิจกรรมสันทนาการ ฯลฯ

เป็นตัวอย่างของกิจกรรมเล็กๆ ที่ทางบริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด คิดสรรมาเพื่อสร้างสุขให้กับพนักงานทุกคนในทุกวัน และยังมีอีกหลายกิจกรรมที่น่าสนใจน่าศึกษา ซึ่งนำมาทั้งความสุขของคนทำงานและความสำเร็จขององค์กร

จุดเริ่มของการสร้างสุขในองค์กร

บริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด ตั้งอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมราชบุรี ในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นบริษัทสัญชาติญี่ปุ่นที่ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ดำเนินธุรกิจสิ่งทอ ตัดเย็บชุดชั้นในชาย/หญิง ชุดออกกำลังกาย เสื้อยืด เสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่น อเมริกา และประเทศในแถบยุโรป ด้วยจำนวนพนักงานเกือบ 600 คน และ 1 ใน 3 เป็นแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน

แม้ภายในบริษัทจะมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ แต่ริกิ การ์เม้นส์ ก็มีวัฒนธรรมเดียวในการบริหารองค์กรคือ ใช้ “ความสุข” เป็นตัวขับเคลื่อน โดยมุ่งเน้นให้พนักงานมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ และมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในการทำงานสร้างสุขในองค์กร

จุดเริ่มต้นของการสร้างสุขในบริษัทเกิดจากบริษัทมีอัตราการลาออกของพนักงานสูง สาเหตุส่วนหนึ่งจากการกระทบกระทั่งระหว่างเพื่อนร่วมงาน ทำให้พนักงานไม่มีความสุขในการทำงาน จนส่งผลไปถึงผลประกอบการของบริษัท

ในปี 2552 คณะทำงานจึงหาทางแก้ปัญหาดังกล่าว และเล็งเห็นว่ากระบวนการสร้างสุขในองค์กรจะช่วยสร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับพนักงาน จึงจัดตั้ง **“คณะกรรมการสร้างสุข”** ซึ่งต่อมาเรียกว่า **“ทีมสร้างสุข”** ขึ้น

เดินหน้า สร้างสุข

เริ่มแรกทางทีมได้มีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร พบว่าจุดอ่อนของ

องค์กรเกิดจากการทำงานที่รีบเร่งตามยอดสั่งซื้อ ทำให้พนักงานปิดกั้นที่จะบอกความรู้สึกภายใน แต่จุดแข็งคือพนักงานให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่บริษัทจัดขึ้นเป็นอย่างดี ทางทีมจึงมุ่งไปที่การสร้างสุขให้กับพนักงานด้วยกิจกรรม โดยคิดกิจกรรมสร้างสุขที่มีความหลากหลาย ครอบคลุม และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของพนักงาน เช่น **กิจกรรมหน้ากากยิ้ม** เพียงเพิ่มการสกรีนรอยยิ้มไว้บนหน้ากาก อุปกรณ์สำคัญที่พนักงานในโรงงานสิ่งทอทุกคนจะต้องสวมเพื่อป้องกันฝุ่นละออง ก็กลับช่วยสร้างรอยยิ้มให้กับพนักงานในเวลาเครียดได้อีกทางหนึ่ง **กิจกรรมลด ละ เลิก อบายมุข** รณรงค์ให้พนักงานลดเหล้าและบุหรี่

กิจกรรมแบ่งฉันปันเธอ จัดขึ้นเป็นประจำทุก 3 เดือน โดยบริษัทจัดพื้นที่ให้พนักงานได้นำสิ่งของมาให้เพื่อนพนักงานได้จับจ่ายในราคาย่อมเยา จนในระยะหลังเมื่อความสัมพันธ์ของพนักงานดีขึ้น จากการซื้อขายก็แปรเปลี่ยนเป็นการแลกเปลี่ยนกันไปโดยปริยาย

กิจกรรมคนดีศรีริกิ เป็นกิจกรรมที่ให้เขียนเรื่องเล่าความดีของเพื่อนพนักงานส่งมาที่ทีมสร้างสุข ผู้ที่เขียนจะได้รับรางวัลเป็นเสื้อยืดคนดีศรีริกิ ส่วนเพื่อนที่ทำความดีจะได้รับพระพุทธรูปไปบูชา และได้รับการเผยแพร่ความดีผ่านทางคลิปวิดีโอ กิจกรรมนี้ทำให้พนักงานได้สังเกตและเห็นความดีของคนอื่น แม้ความดีเล็กๆ เช่น ความประทับใจที่เพื่อนแกะซองขนมให้ ที่สำคัญคือเกิดความสัมพันธ์อันดีในหมู่พนักงาน

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กิจกรรมสร้างสุขในริกิ การ์เม้นส์ ประสบความสำเร็จ คือทีมสร้างสุขได้สื่อสารกับพนักงานถึงประโยชน์ในการร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ทีมสร้างสุขยังให้ความสำคัญคือการประเมินผลกิจกรรม โดยจะประเมินความสุขเบื้องต้นของพนักงานก่อนเริ่มกิจกรรม และหลังจากร่วมกิจกรรมในทุกกิจกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้ตอบสนองความต้องการของพนักงาน และบูรณาการเข้ากับการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

วัดความดี ด้วยความสุข

หากพิจารณาให้ละเอียดจะพบว่ากิจกรรมสร้างสุขของบริษัท ริกิ การ์เม้นส์ ไม่ใช่การให้สิ่งของ รางวัล หรือความบันเทิงเป็นสำคัญ หากแต่เป็นการสร้างสุขจากการทำดี

“คนเราโดยพื้นฐานเป็นคนดีอยู่แล้ว เพียงแต่อาจจะดีไม่ทุกวัน หรืออาจจะดีไม่สมบูรณ์ เหมือนคำกล่าวที่ว่า Nobody is perfect แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่ได้ทำความดี เราจะเกิดปีติขึ้นในใจ ซึ่งนั่นก็คือความสุข หรือหากเราทำงานด้วยความซื่อสัตย์ เราก็จะ

ไม่มีความทุกข์จากสิ่งที่เราต้องปกปิดไว้ เรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งที่อยู่ในใจเรา คนอื่นไม่รู้ แต่ตัวเราเองก็รู้”

คุณจรูญ ศิริสรณ์ กรรมการบริหาร บริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด กล่าวถึงแนวคิดในการวัดความดีด้วยความสุข ซึ่งคุณจรูญได้นำดัชนีสุขภาวะองค์กรมาปรับเป็น**แบบประเมินความสุข**ที่เรียกสั้นๆ ว่า HMI (Happy Moral Index) เป็นอีกหนึ่งตัวช่วยให้พนักงานได้สำรวจและประเมินตนเองในแต่ละเดือน นอกเหนือไปจากการประเมินเมื่อร่วมกิจกรรม

แบบประเมินความสุขจากการทำดีจะประเมินใน 7 มิติ คือ ดีต่อตนเอง ดีต่อครอบครัว ดีต่อเพื่อนบ้าน ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ดีต่อผู้บังคับบัญชา ดีต่อองค์กร ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

แต่ละมิติจะมีประเด็นในการประเมิน 6-9 ข้อ เพื่อประเมินทั้งในด้านการพูดดี คิดดี และทำดี รวมทั้งหมด 56 ข้อ ให้เราประเมินแล้วให้คะแนนตนเอง 1-5 ตามว่าแต่ละประเด็นในการประเมินนั้น เราทำบ่อยเพียงใด โดย 1 = น้อย (ไม่เคย) และ 5 = มาก (บ่อย)

มิติดีต่อตนเอง มีตัวอย่างประเด็นในการประเมิน เช่น 1.เตือนตนเองให้มีสติ 2.อ่อนน้อมถ่อมตน

มิติดีต่อครอบครัว ประเด็นในการประเมิน เช่น 1.พาสมาชิกในครอบครัวไปกินข้าวนอกบ้านหรือทำบุญร่วมกัน 2.มีน้ำใจช่วยเหลืองานบ้าน

มิติดีต่อเพื่อนบ้าน ประเด็นในการประเมิน เช่น 1.ยิ้มและทักทายเมื่อพบเจอกัน 2.เคารพสิทธิส่วนบุคคล ไม่รุกล้ำอาณาเขต

มิติดีต่อเพื่อนร่วมงาน ประเด็นในการประเมิน เช่น 1.ยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักโอภาปราศรัย 2.ช่วยแนะหรือสอนงานที่เรามีความชำนาญให้

มิติดีต่อผู้บังคับบัญชา ประเด็นในการประเมิน เช่น 1.ให้ความเคารพอย่างจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง 2.ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างเต็มใจ

มิติดีต่อองค์กร ประเด็นในการประเมิน เช่น 1.รักษาเวลา ทำงานด้วยความขยันขันแข็ง 2.ให้บริการหรือพูดจากับผู้มาติดต่องานอย่างสุภาพ

มิติดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ประเด็นในการประเมิน เช่น 1.เสียสละหรืออุทิศเวลาเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมช่วยเหลือสังคม 2.เคารพสิทธิของผู้อื่น

แบบประเมินนี้ไม่มีผลต่อการประเมินผลงานของพนักงานแต่อย่างใด แต่เมื่อได้มีการตรวจสอบตัวเอง ทำให้พนักงานหลายคนฉุกคิดขึ้นได้ว่าตนเองยังละเลยหรือหลงลืมในเรื่องใดก็จะปรับปรุง หรือปฏิบัติ เช่น เดือนนี้ยังไม่ได้พาสมาชิกในครอบครัวไปรับประทานอาหารร่วมกัน ก็จะพาไป เป็นต้น

ดอกผลของความสุข

หลังจากการจัดกิจกรรมสร้างสุขในองค์กร ความสัมพันธ์ของพนักงานในแผนกต่างๆ ดีขึ้น พูดคุยกันมากขึ้นแม้จะอยู่คนละแผนก ปัญหาการกระทบกระทั่งลดน้อยลง เมื่อพนักงานมีความสุขก็ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้นตามไปด้วย

“มนุษย์มีความสามารถที่ไร้ขีดจำกัด หากมีความสุขในการทำงาน มีความสุขในการดำเนินชีวิต เขาก็จะสามารถใช้ศักยภาพของเขาได้อย่างเต็มที่ในการทำงาน” คุณจรูญกล่าว

นอกจากประสิทธิภาพการทำงานแล้ว พนักงานยังมีจิตอาสามากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังตัวอย่างการอาสาเข้าร่วมทีมสร้างสุข ร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมสร้างสุขให้เพื่อนพนักงาน หรือร่วมกิจกรรมของบริษัทอย่างแข็งขัน ในการปลูกดอกดาวเรือง ร่วมในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพเพื่อระลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ทั้งความสุขที่เกิดขึ้นในตัวพนักงานเองยังส่งผ่านจากองค์กรไปสู่ในระดับชุมชน ดังที่ได้ออกไปร่วมขุดลอกผักตบชวาในชุมชน หรือนำความรู้ความชำนาญในเรื่องการมัดย้อมที่มีไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ขณะเดียวกัน เมื่อบริษัทใช้วัฒนธรรม “ความสุข” ในการขับเคลื่อนองค์กร จนเกิดวัฒนธรรมแห่งการให้ ให้เกียรติให้คุณค่ากับพนักงานทุกคนในทุกระดับ ผลสะท้อนสู่บริษัทจึงเป็นทั้งด้านผลประกอบการ และการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น 1 ในเครือข่ายคุณธรรมในจังหวัดราชบุรี